health
Department of Health
FREE STATE PROVINCE

BUKANA YA TSAMAISO YA LEFAPHA LA BOPHELO LA FREISTATA

HO YA KA KAROLO 14 YA MOLAO WA KGODISO YA PHIHLELLO YA LESEDI (MOLAO 2 WA 2000)

TSE KA HARE

1. **Selelekela**
2. **Diaterese.**
3. **Tlhaloso ya Tataiso e boletsweng ho Karolo 10.**
4. **Tlhaloso ya dibopeho le mesebetsi ya tsona.**
5. **Tsela ya ho kopa ho fihlella pokeletso, tlhaloso ya dihlooho tseo Lefapha le bang le dipokeletso tsa tsona le mekgahlelo ya dipokeletso tse teng tsa dihlooho ka ding.**
6. **Mekgahlelo ya dipokeletso tse fumanehang ntle le hore motho a kenye kopo ya ho di fihlella, ho ya ka Molao ona.**
7. **Tlhaloso ya ditshebeletso tse fumanehang ho baahi.**
8. **Ditlhophiso ho ya ka Karolo 14(1) (g).**
9. **Mekgwa ya kalafo e fumanehang ho latela mohato kapa ho hloleha ha Lefapha ho nka mohato o itseng.**
10. **Ho sebetsana le dintlha tse praevete**
11. **Ho fumaneha ha Bukana ya Tsamaiso**

1. SELELEKELA

Molao wa Kgothaletso ya Phihlello ya Lesedi o hlalosa hore o ile wa kenngwa tshebetsong ho matlafatsa tokelo ya Molaotheo ya phihlello ya lesedi le tshwerweng ke Mmuso kapa setheo sefe feela, e hlokehang bakeng sa tshireletso kapa matlafatso ya tokelo efe kapa efe feela.

Bukana ena ya Tsamaiso e hlophisitswe ho ya ka Karolo 14 ya Molao wa Kgothaletso ya Phihlello ya Lesedi wa 2000, ho nnetefatsa boikamahanyo ba Lefapha la Bophelo la Freistata, le Molao (lefapha leo mona le bitswang FSDOH).

2. DIATERESE

Ntlokgolo ya FSDOH e fumaneha:

Mokatong wa 4
Bophelo House
Hukung ya Mmila wa Harvey le Seterata sa Maxeke

Bloemfontein
9300

Arerese ya Poso:

PO Box 227
Bloemfontein
9300

a) Mohlanka wa Lesedi:

Mong. MNG Mahlatsi
Nomoro ya Mohala: 051 408 1108

Nomoro ya Fekse: 051 408 1950
Aterese ya imeili: hodpa@fshealth.gov.za

b) Motlasa Mohlanka wa Lesedi:
Mong. MS Motingoe
Molaodi wa Ditshebeletso tsa Molao
Aterese ya imeili: MotingoeMS@fshealth.gov.za
Nomoro ya mohala: 051 408 1483

3. TLHALOSO YA TATAISO E HLALOSITSWENG HO KAROLO 10

Khomishene ya Ditokelo tsa Botho e kopantse tataiso eo motho ya ratang ho sebedisa tokelo efe feela e hlahellang ka hara Molao wa Kgothaletso le Phihlello ya Lesedi, Molao 2 wa 2000, a lokelang ho e latela ho etsa jwalo.

Dipotso dife feela tse amanang le tataiso di ka lebiswa ho:

The Information Regulator (Afrika Borwa)
JD House, 27 Strateng sa Stiemens, Braamfontein, Johannesburg, 2001.
PO Box 31533, Braamfontein, Johannesburg,2017.

Dipotso tse akaretsang: inforeg@justice.gov.za

4. MOSEBETSI LE SEBOPEHO SA LEFAPHA

4.1 SEPHEO LE PONELOPELE

PONELOPELE

Bophelo bo bolelele bo botle ba Setjhaba sa Freistata

SEPHEO

- Ho fana ka ditshebeletso tse nang le boleng, tse fumanehang mme tse akaretsang tsa bophelo ka mokgwa wa tlhokomelo ya motheo ya malapa le baahi wa Bophelo setjhabeng sa Freistata;
- Ho sebedisa hantle disebediswa tsa lona, e le ho fana ka ditshebeletso tsa tlhokomelo le kutlwelobohloko; ho matlafatsa le ho hlabolla bahlanka le baamehi bohle ba lona le;
- Ho sebedisa mokgwa o sebetsang ka bopaki o itshitlehileng hodima lesedi, ho rala le ho nka diqeto bakeng sa ho fihlella diphetho tse molemo tsa bophelo.

4.2 SEBOPEHO SA LEFAPHA

Lefapha (FSDOH) le tlasa boetapele ba Setho sa Lekgotla la Phethahatso le Hlooho ya Lefapha mme le arotswe ka makala a latelang:

LENANEO 1: TSAMAISO

Morero: Maikemisetso a Lenaneo lena ke ho fana ka taolo ka kakaretso le tshehetso ya tsamaiso Lefapheng.

Lenaneo 1 le na le mananewana a latelang:

- Kantoro ya Letona
- Bolaodi

Kantoro ya Letona

Kantoro ya Letona e fana ka tshehetso ho Letona

Bolaodi

Bolaodi ba Mananewa a tsamaiso: lenaneo 1 le akaretsa bolaodi bo latelang le bolaodi bo boholo bo latelang: Kantoro ya HOD le bolaodi ba phethahatso ba FSDOH le tshehetso; tshehetso e mawa ya Bolekodi le Bohlahlobi, Taolo ya Lesedi la Bophelo le Diphuputso, Taolo ya Tsa Basebetsi, SCM, Polokelo ya tsa Bongaka le Taolo ya Thepa, Lesedi, Dikgokahanyo le Theknoloji, Ditshebeletso tsa Meriana, Ditshebeletso tsa Tsamaiso ya Tshireletso, Dikamano le Setjhaba, Dikgokahanyo le Ditshebeletso tsa Papatso le Mananeo a Ikgethileng (tsa bong, taolo ya boqhwala le tlhabollo ya batjha)

LENANEO 2: DITSHEBELETSO TSA BOPHELO DITEREKENG

MORERO WA LENANEO

Lenaneo lena le ikarabella ho phano le ho thehwa ha Ditshebeletso tsa Bophelo Diterekeng, Tliliniki tsa Bophelo Setjhabeng, Ditsi tsa Bophelo Setjhabeng, Ditshebeletso tse Tobaneng le Setjhaba, HIV/Aids, Dipetlele tsa Phepo le tsa Ditereke.

Lenaneo 2 le na le mananewana a latelang:

- Taolo ya Ditereke
- Tliliniki tsa Bophelo tsa Setjhaba
- Ditsi tsa Bophelo tsa Setjhaba
- Ditshebeletso tse Tobaneng le Setjhaba
- HIV/Aids
- Phepo
- Ditshebeletso tsa mohlanka ya ikarabellang ho tsa mafu a mabe a tshohanyetso (*coroner*)
- Dipetlele tsa Ditereke

LENANEO 3: DITSHEBELETSO TSA TSHOHANYETSO TSA BONGAKA

Morero wa Lenaneo

Maikemisetso a Lenaneo 3 ke ho fana ka Thuso ya Bongaka, tshehetso ya Tliliniki le Dipalangwang ho nnetefatsa hore bakudi ba tsitsitse le ho tsamaiswa ka potlako ho fumana tlhokomelo eo ba e hlokang ka nako e kgutshwane.

Tlhaloso ya Lenaneo

Lenaneo lena le na le mananewana a latelang:

- Dipalangwang tsa Tshohanyetso
- Dipalangwang tse Reretsweng ho tsamaisa Bakudi

Ditshebeletso tse fanwang di kenyeletsa:

- Tlhokomelo ya tshohanyetso e tlang pele ho tlhokomelo ya sepetlele:
    - Ditshebeletso tsa Karabelo ya ka Potlako ya Tshohanyetso
    - Ditshebeletso tsa Pholoso
    - Ditshebeletso tsa Diambulense
    - Ditshebeletso tsa Difofane tsa Bongaka

- Tlhokomelo ya tsa Bongaka ya Ditshebeletso tsa Kgokahanyo ya Dipetlele le Dipalangwang
- Ditshebeletso tsa Dipalangwang tse Reretsweng Bakudi
- Taolo ya Karabelo ya Tsietsi

LENANEO 4: DITSHEBELETSO TSA DIPETLELE TSA PROVENSE

Morero wa Lenaneo

Maikemisetso a Lenaneo ke taolo kakaretso, bolekodi le phano ya Ditshebeletso tsa Boemo 2 le tsa Mahloko a Kelello ka hara Freistata, le itshetlehile ho Mokgwatshebetso wa tsa Bophelo Diterekeng.

Lenaneo 4 le na le mananewana a latelang

- Dipetlele tsa Ditshebeletso tsa Kakaretso
- Bohatammoho ba Ditshebeletso tsa Baahi le tsa Praefete
- Dipetlele tsa Mafu a Kelello

LENANEO 5: DITSHEBELETSO TSA DIPETLELE TSE BOHARENG

Morero wa Lenaneo

Maikemisetso a Lenaneo 5 ke ho laola, ho lekola, ho hlophisa le ho fana ka ditshebeletso tsa thuto e phahameng ya Boemo ba III le IV ka hara Provense ya Freistata ekasitana le thupelo, thuto, ditshebeletso tsa diphuputso le phano ya ditshebeletso tsa sekolo sa bongaka le dikolo tse ding tse ka hara fakhalthi.

Le na le mananewana a latelang:

a) Ditshebeletso tsa Dipetlele tse Bohareng (Sepetlele sa Thuto ya tsa Bongaka sa Universitas)
b) Bohatammoho ba Ditshebeletso tsa Baahi le tsa Praefete
c) Ditshebeletso tse Phahameng tsa Provense.

LENANEO 6: DITSHEBELETSO TSA BOPHELO LE THUPELO

Morero wa Lenaneo

Lenaneo le ikarabella ho faneng ka thupelo ho bahlanka ba Tshohanyetso ba Bongaka le Booki (ho kenyeletsa le thupelo ya Tlhokomelo e Mantlha ya tsa Bophelo), ekasitana le ho ntshetsapele diphuputso le tlhabollo ya mekgwatshebetso ya tsa bophelo.

Lenaneo 6 le na le mananewana a 5:

- Dikholeje tsa Thupelo ya tsa Booki
- Kholeje ya Thupelo ya EMS
- Dibazari
- Thupelo ya Tlhokomelo ya Mantlha ya tsa Bophelo
- Thupelo, Tse ding.

LENANEO 7: DITSHEBELETSO TSA TSHEHETSO YA TLHOKOMELO YA BOPHELO

Morero wa Lenaneo

Maikemsetso a lenaneo lena ke ho fana ka ditshebeletso tsa tshehetso tse hlokehang hore Lefapha le tsebe ho fihlella maikemisetso a lona.

Lenaneo 7 le na le mananewana a latelang:

- Hlatswetswang Diphahlo
- Othothiki le Prosthethiki
- Akhaonto ya Kgwebo ya Meriana

LENANEO 8: BOLAODI BA DITSHEBELETSO TSA BOPHELO

Morero wa Lenaneo

Lenaneo lena le ikarabella phanong ya ditshebeletso tse anelang tsa bophelo le meralo ya motheo.

Lenaneo 8 le na le mananewana a 3:

- Ditshebeletso tsa Bophelo tsa Baahi
- Ditshebeletso tsa Dipetlele tsa Ditereke
- Ditshebeletso tsa Dipetlele tsa Provense

4.3 DITHEO TSE WELANG TLASA LEFAPHA

a) <u>Dipetlele tsa Lebatowa</u>

1. Sepetlele sa Lebatowa sa Bongani
2. Sepetlele sa Lebatowa sa Boitumelo
3. Sepetlele sa Lebatowa sa Dihlabeng

4. Sepetlele sa Lebatowa sa Mofumahadi Manapo Mopeli

b) Dipetlele tse Phahameng

1. Sepetlele sa Pelonomi
2. Sepetlele sa Thuto sa Universitas

c) Dipetlele\Ditsi tsa Ditereke

1. Sepetlele sa Setereke sa Elizabeth Ross
2. Sepetlele sa Setereke sa Katleho/Winburg
3. Setsi \Sepetlele sa Setereke sa Metsimaholo/Parys
4. Sepetlele\Setsi sa Setereke sa Phekolong/Nketoana
5. Sepetlele\Setsi sa Setereke sa Thebe/Phumelela
6. Sepetlele\Setsi sa Setereke sa Thusanong/Nala/Mohau
7. Sepetlele\Setsi sa Setereke sa Tokollo/Mafube
8. Sepetlele/Setsi sa Moroka/Mantsopa
9. Sepetlele sa Setereke sa Botshabelo
10. Sepetlele/Setsi sa Phuthuloha/Itemoheng/DJ Newberry
11. Sepetlele/Setsi sa Embekweni/Stoffel Coetzee
12. Sepetlele sa Setereke sa Diamant
13. Sepetlele sa Setereke sa National

e) Dipetlele tsa Ditsebi

1. Sepetlele/Setsi sa Mafu a Kelello sa Freistata

f) Ditheo tse Ding

1. Kholeje ya Tlhokomelo ya Tshohanyetso ya Freistata
2. Ditsi tsa Setjhaba tsa Tlhokomelo ya Bophelo le Bookelo;
3. Sekolo sa Bookelo sa Freistata;
4. Depo (Setsi) ya Bongaka;
5. Ditshebeletso tsa ho Hlatswetsa Diphahlo.

g) Diboto le Makgotla

1. Diboto tsa Dipetlele
2. Boto ya Tekolobotjha ya tsa Kelello
3. Lekgotla la Sekolo sa Booki sa Freistata
4. Senate ya Sekolo sa Booki sa Freistata
5. Lekgotla la Kholeje ya Tlhokomelo ya Tshohanyetso ya Freistata
6. Senate ya Kholeje ya Tlhokomelo ya Tshohanyetso ya Freistata

5. MOKGWA WA TSAMAISO WA HO KOPA PHIHLELLO YA DIPOKELETSO, TLHALOSO YA DIHLOOHO TSEO LEFAPHA LE TSHWARANG DIPOKELETSO TSA TSONA LE DIKAROLO TSA DIPOKELETSO TSE TENG POKELETSONG KA NNGWE

a) Mokgwa wa tsamaiso wa ho kopa phihlello ya dipokeletso, ho ya ka Molawana 6.

Mokopi o tlameha ho dumellwa pokeletso ya mokga wa setjhaba ebang a ikobela dipehelo tsa tsamaiso tse ka hara Molao ekasitana le ha phihlello ya pokello e kopilweng e sa thibelwe tlasa maemo afe feela a thibelang a seng a boletswe ka hara Molao. Kopo efe feela ya phihlello ya pokello e sa fumaneheng ka boyona e tlameha ho amohelwa ka ho tlatsa le ho tsamaisa Foromo ya Kopo ya Phihlello (Foromo A) ho Motlatsa Mohlanka wa Lesedi wa FSDOH.

Kopo efe feela (ntle le ya motho ya ikopelang boyena) e tlameha ho tsamaya le bopaki ba tefo ya pele e sa busetsweng ya R35.00, jwalo ka ha e tla lokiswa nako le nako, ho ya ka Melawana.

Ebang kopo ya phihlello e amohelwa, mokopi o tla koptjwa ho lefa ditjeho tsa katiso kapa tjhelete ya phihlello ya ditjeho, e lekanyeditsweng ho ya ka melawana e ntshitsweng ho ya ka Molao wa Kgothaletso ya Phihlello ya Lesedi, mme mokopi o tla tsebiswa ka foromo eo phihlello e ka fihlellwang mme o tla fumantshwa le tsebiso eo mokopi a ka etsang kopo ya boipiletso ho Letona

ka yona, ebang a sa kgotsofala, mme a tla kenya kopo ya boipiletso lekgotleng la dinyewe kgahlanong le tefello ya ditjeho ya phihlello le tsamaiso ya ho etsa kopo ya boipiletso.

Ebang kopo ya phihlello e sa amohelwa, mokopi o tla tsebiswa ka mabaka a tshehetsang sena mme o tla tsebiswa hore a ka etsa kopo ya boipiletso lekgotleng la dinyewe kgahlanong le thibelo ena ya kopo ya hae ha mmoho le tsamaiso ya yona.

Bakopi ba tla tsebiswa nakong ya matsatsi a 30 a ho fumana Foromo e tlatsitsweng ya Kopo ya Phihlello le ha eba kopo ya bona e tjhayetswe monwana kapa tjhe, ntle le ha eba nako e se e ekeditswe ho ya ka Molao.
Ditefo tsohle di tlameha ho etswa akhaontong ya banka ya lefapha (FSDOH), ka dintlha tse latelang:

Banka: Standard Bank

Mofuta wa akhaonto: Akhaonto ya Tjheke

Monga Akhaonto: Lefapha la Bophelo la FSPG

Nomoro ya akhaonto: 240 323 165

Nomoro ya lekala la akhaonto: 0555 3400

Lebitso la lekala: Brandwag Branch

Referense: Sefane le ditlhaku tsa mokopi

b) <u>Boipiletso</u>

Mokopi a ka ipelaetsa kgahlanong le sephetho le tsamaiso ho Setho sa Komiti ya Phethahatso mme ebang a sa kgotsofala, a ka kenya kopo ya boipiletso lekgotleng la dinyewe.

b) D<u>ihlooho le Mekgahlelo ya Dipokeletso (Karolo 14)</u>

Tse latelang ke tsona tse amehang:

TLHALOSO YA DIPOKELETSO TSE SA FUMANEHENG JWALO KA TLWAELO MME DI KA KENYETSWANG KOPO HO LATELA MOLAO WA KGOTHALETSO YA PHIHLELLO YA LESEDI.
• Metsotso ya dikopano tsohle (bolaodi, basebetsi, dikomiti le Makgotla) • Dipokeletso tsa Khiro ya Basebetsi • Dipokello Tsohle tsa Bongaka

- Dipokello tsa Diambolense
- Dikontraka, Ditumellano tsa maemo a tshebetso le Dikontraka ka Bophara
- Ditlaleho tsa Diphuputso le kgalemo
- Ditokomane tsa boiketi le ditokomane tse ding tsa letoto la phano
- Ditokomane tsa ditshisinyo, disekhula le ditokomane tse ding tsa ka hare.
- Diphetho tsa dithuto tsa morutwana / moithuti
- Dingodiso tsohle (jwalo ka, tsa thepa, tahlehelo, menehelo le taolo ya phihlello ya baeti)
- Ditlaleho tsa ditlhahlobo tsa ditopo
- Ditlaleho tsa Nomoro ya mohala ya Bophelo
- Ditlaleho tsa Nomoro ya Mohala ya Naha ya Thibelo ya Bobodu
- Ditlaleho tsa nomoro ya mohala ya kantoro ya Presidente
- Dikopo tsa laesense ya Sepetlele sa Praefete
- Ditlaleho tsa tlhahlobo ya Dipetlele tsa Praefete

6. Mekgahelo ya Dipolokelo tse fumanehang ntle le hore motho a etse kopo ya phihlello ho ya ka Molao wa Kgothaletso ya Phihlello ya Lesedi.

Letona le a tlameha, ho ya ka Karolo 15(2) ya Molao wa Kgothaletso ya Phihlello ya Lesedi, hore le phatlalatse tsebiso ya dipolokelo tse fumanehang ka botsona, ka hara Gazete ya Mmuso.

Kopo ya ho tlatsa diforomo tsa Letlole la Dikotsi tsa Mebileng hammoho le molemong wa Inshorense, e ka etswa ka kotlololoho ho tswa Ditheong.

TLHALOSO YA KAROLO TSA DIPOLOKELO TSE FUMANEHANG KA BOTSONA HO YA KA KAROLO 15(1)(a) YA MOLAO WA KGOTHALETSO YA PHIHLELLO YA LESEDI, 2000	**MOKGWA WA PHIHLELLO YA DIPOLOKELO (mohlala: websaete) (KAROLO 15(1)(b))**
BAKENG SA DITLHAHLOBO HO YA KA KAROLO 15(1)(a)(i):	
• Maano, melao le melawana ya Lefapha • Ditlaleho tsa Selemo • Merero e Mawa (Merero ya Tshebetso ya Selemo) • Merero ya Tekano Khirong • Ditlaleho tsa Tekano Khirong • Morero wa Bolaodi ba Tsa Basebetsi • Diqeto tsa Lekgotla • Dikgau tsa Bonamodi • Dinomoro tsa ho kopana le Lefapha • Diforomo tsa Lefapha kapa tsa Mmuso • Puo tsa Letona le tsa Ditekanyetso • Lengolo la Ditaba, diphoustara le Diphatlalatso • Diphamfolete tsa Bophelo • Dipalopalo tsa Bareki ba kgotsofetseng le ditlaleho • Dipalopalo tse amanang le ditletlebo tse entsweng • Ditharollo tsa Lekgotla la Ditherisano • Dipotso tsa Boraditaba le dikarabo • Tataiso tsa Bophelo • Maemo a tekanyetso e bohareng a tsamaiso ya tshebetso • Lenane la Mekga eo e seng ya Mmuso e sebetsang le Lefapha.	•
BAKENG SA THEKISO HO YA KA KAROLO (15)(1)(a)(ii):	
• Phetapheto ya mangolo a thuto • Tsamaiso ya tshebetso e bohareng ya Kholetjhe ya Tlhokomelo ya tshohanyetso ya Freistata	• Ka ho kopa tseo ho Mesuwehlooho ya Dikolo tsa Booki le Kholetjhe tsa Tlhokomelo ya Tshohanyetso, ekasitana le ka tefello ya ditjeho tse behilweng ke dikholetjhe.

BAKENG SA HO HATISA HO YA KA KAROLO 15(1)(a)(ii):	
• Diphetho tseo e leng tsa moithuti • Maano le melawana ya Lefapha • Ditlaleho tsa Selemo le selemo • Merero e Mawa (Merero ya Tshebetso ya Selemo) • Merero ya Tekano Khirong • Dinomoro tsa ho kopana le Lefapha • Diforomo tsa Lefapha • Puo tsa Letona • Masedinyana la Ditaba, diphoustara le Diphatlalatso • Diphamfolete tsa Bophelo • Ditharollo tsa Lekgotla la Ditherisano • Dipotso tsa Boraditaba le dikarabo • Tataiso tsa Bophelo • Maemo a tsamaiso tsa tshebetso	• Bakeng sa direkoto tsa thuto ho ikopanywe le sekolo se amehang kapa mosuwehlooho wa koletjhe. • The records may be obtained on request in writing to the Deputy Information Officer and on payment of the fees prescribed / alternatively they may be downloaded by visiting www.fshealth.gov.za where applicable. Direkoto di ka fumanwa ka ho ngola kopo ho Motlatsa Mohlanka wa Lesedi mme le ka tefello ya ditjeo tse behilweng / kapa di ka fumaneha ka ho etela www.fshealth.gov.za moo ho hlokehang.
DIFUMANWA MAHALA HO YA KA KAROLO 15(1)(a)(iii):	
• Broutjha ba Koletjhe • Bukana ya Koletjhe • Dinomoro tsa ho kopana • Puo tsa Letona • Masedinyana a Ditaba, diphoustara le Diphatlalatso • Diphamfolete le diphoustara tsa Bophelo	

7. TLHALOSO YA DITSHEBELETSO TSE FUMANEHANG HO BAAHI LE MOKGWA WA HO FIHLELLA DITSHEBELETSO TSENA.

. Ditshebeletso tse fanwang ke FSDOH ke ditshebeletso tsa tlhokomelo ya bophelo tse fumanehang Dipetleleng tsa Lebatowa le tsa Ditereke, Ditliliniking le ditshebeletsong tse ding tse hlalositsweng Seratswaneng sa 4 ka hodimo.

8 DITLHOPHISO HO YA KA KAROLO 14(1)(G) YA MOLAO WA KGOTHALETSO YA PHIHLELLO YA LESEDI (HO BA LE SEABO HA BAAHI HA HO RALWA LEANO).

Ha diqeto di etswa ke FSDOH, FSDOH e tla ikobela dipehelo tsa Molao wa Kgothaletso ya Tsamaiso ya Toka mme o dumelle batho bao ditokelo tsa bona di amehang hore ba tle ho tla beha maikutlo a bona (e leng dipuisanong tsa setjhaba kapa ditsamaisong tsa ditsebiso le dipehelo) pele FSDOH e ka nka qeto.

9. KALAFO TSE FUMANEHANG HO YA KA MOLAO KAPA HO HLOLEHA HA FSDOH HO LATELA MOLAO.

Ha mokopi a sa kgotsofala ka sephetho sa Kopo ya hae ya ho Fihlella Lesedi, a ka etsa kopo ya boipiletso ho Letona mme ka morao ho moo a ka ya lekgotleng la dinyewe ha a se a lekile mehato yohle ya tokiso ya kahare.

Ketso efe feela kapa ho hloleha ho etsa ketso, ho tliswe temosong ya Bolaodi ba Phethahatso. Ha tharollo e hloleha; ho ka tlalehelwa ditheo dife feela tse ngotsweng lenaneng le Kgaolong 9 ya Molaotheo wa Afrika Borwa le Khomisheneng ya Ditshebeletso tsa Baahi, moo ho hlokehang.

10. HO SEBETSANA LE DINTLHA TSA PRAEFETE

1. Sepheo sa tshebediso ya dintlha tsa motho

a) Ho fana ka tlhokomelo ya tsa bophelo
b) Bakeng sa diphuputso ka kapa ditekolo tse etswang ka batho;
c) Ho boloka datha ya dipalopalo molemong wa ho ruta le ho etsa diphuputso;
d) Bakeng la tsamaiso le keletso ya tsa molao;
e) Ho laola tsa basebetsi;
f) Ho laola theko le ditjhelete tsa Lefapha;
g) Ho laola mosebetsi wa dibasari bakeng sa baithuti ba lehae le ba matjhaba;
h) Ho laola phihlello dikantorong tsa Lefapha;
i) Ho bokeletsa dintlha tsa dikgokahano molemong wa ditherisano le dipuisano le baamehi;

j) Ho nnetefatsa boitsebiso bakeng sa kgothaletso ya puso e ntle le bofokisi le thibelo ya boqhekanyetsi, botlokotsebe, bobodu kapa tshebetso e nngwe e bohlaswa;
k) Bakeng sa bohlakisi le poloko ya ditlaleho;
l) Ho tlalehela ditheo tsa bohlahlobi le mafapha a naha;

Lefapha le tla sebedisa dintlha tsa motho bakeng sa seo di bokelletsweng ka lona le/kapa le dumellaneng le motho ka lona feela. Ho feta moo, moo ho hlokehang, dintlha tsa hao di tla bolokelwa bakeng sa mabaka a molao, bohlakisi kapa diphuputso.

2. Tsebahatso ya dintlha

Lefapha le ka tsebahatsa dintlha tsa motho ho bafani ba ditshebeletso ba nang le seabo phanong ya ditshebeletso le dihlahiswa. Mohlala: ha ho nahanwa ka lifi ya ha o sitwa ho sebetsa nakwana feela kapa bakeng sa ditshebeletso tsa lesedi la theknoloji. Lefapha le kenyeletsa dipehelo tsa ditumellano le bafani ba ditshebeletso ho laola sephiri le tshireletso ya lesedi.

Ho feta moo, Lefapha le ka tsebahatsa dintlha tsa motho ho ditheo tsa bohlahlobi, mafapha a naha, bahlakisi ba ka ntle ho lefapha, matlole a boqheku, ditho tsa komiti ya bohlakisi le makala a phethiso ya molao.

Lefapha le ka tsebahatsa le dintlha tsa motho:

a) Moo ho tlamehang kapa e leng tokelo ho tsebahatsa ho ya ka molao kapa e le ka taelo ya lekgotla;

b) Ho ya ka Molao wa 2000 wa Kgothalletso ya Phihlello ya Lesedi, (Molao Wa 2 wa 2000). Bakopi ba tlameha ho latela tsamaiso ya kopo ho ya ka Bukana ya PAIA e websaeteng le ho ikopanya le Ofisiri ya Lesedi kapa Motlatsi wa Ofisiri ya Lesedi. Kopo e tjena ya phihlello e ka ba tlasa maemo a tefello tse behilweng tsa ditjeo;

c) Moo ho hlokehang ho sireletsa ditokelo tsa Lefapha.

3. Phallo ya dintlha ka thoko ho meedi

Ka tshehetso ya lenaneo la Lefapha la dibasari tsa matjhaba, dintlha tsa baithuti di ka arolelwa Lefapha la Merero ya Matjhaba, Matlo a Bonqosa, Diyunivesithi, le Bafani ba Ditshebeletso ba fanang ka ditshebeletso ho baithuti. Ho feta moo, dintlha tsa basebetsi le tsa batho ba sebetsang dikantorong tsa dipolotiki di ka arolelanwa le Lefapha la Merero ya Matjhaba, Matlo a Bonqosa le Bafani ba Ditshebeletso ha batho bana ba nka maeto a mose ho naha ka mesebetsi. Tumello ya batho bana e a fumanwa.

4. Dintlha tsa Tshireletso

Lefapha le tlameha ho fana ka tshireletso e lekaneng bakeng sa dintlha tsa batho, ho thibela phihlello e sa dumellwang le tshebediso ya dintlha tsa batho. Ka hoo, Lefapha le ikemiseditse ho lekolabotjha taolo ya tshireletso le tsamaiso e amehang, ho nnetefatsa hore dintlha tsa batho di dula di sireletsehile. Tse latelang di bohlokwa ntlheng ena:

a) Tshireletso ya motho ka boyena;
b) Tshireletso ya khomphiyutha le marangrang;
c) Taolo ya Direkoto;
d) Diphuputso tsa diketsahalo tse amanang le tshireletso;
e) Kenyeletso ya dintlha tse laolang sephiri sa dintlha tsa motho ka hara dikontraka.

5. Tokiso ya dintlha

Batho ba ka kopa ho ntlafatsa, ho lokisa kapa ho tlosa dintlha tse itseng tsa bona. Lefapha le tla hloka, bonyane, khopi e nnetefaditsweng ya tokomane ya Boitsebiso ho nnetefatsa boitsebiso ba mokopi pele le ananela kopo ya diphetoho tse itseng tsa dintlha tsa motho, moo ho hlokehang mme ho dumeletswe ka molao. Lefapha le ikemiseditse ho boloka dintlha tsa motho di ngotswe ka nepo ka moo ho ka kgonehang.

12. NTLAFATSO LE BOTENG BA BUKANA

Ha ho hlokeha, Lefapha le tla ntlafatsa bukana ena.

● Kgatiso e tla fumaneha ka dipuo tse tharo tsa semmuso (Sesotho, English, le Afrikaans) Kantorong ya Motlatsi wa Ofisiri ya Lesedi.

● Bukana e a fumaneha Kantorong ya DIO, Mokatong wa 4, Blokong ya A – Bophirimela, Hukung ya Mmila wa Harvey le Strata sa Charlotte Maxeke, Bloemfontein, mmoho le websaeteng ya Lefapha ho www.fshealth.gov.za.

E a mohetswe ke:

_____
Mong. MNG Mahlatsi
Mohlanka wa Lesedi: